

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—, Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmerice, poslana in zalivale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Italijansko-turška vojna.

Tripolis končno zavzet,

tako poroča italijanska uradna „Agenzia Stefani“ in bil je res že skrajni čas, da je zavzela Italija vsaj mesto Tripolis, ko na prodiranje v notranjost dežele za sedaj menda ne misli, ker najbrže pričakuje, da pridejo v Tripolis najprej turške čete skozi Egipt, da bo imela pred sabo — malo močnejšega sovražnika.

Mesto Tripolis je zasedlo samo moštvo italijanskih vojnih ladij, ki je vzelo sabo tudi nekaj topov in strojnih pušk. Bombardiranje mestu ni skoraj nič škodovalo, ker so italijanske vojne ladje obstreljavale samo utrdbе, ne pa mesta, kar je bilo tudi pravilno.

V mestu Tripolisu ni nobenega turškega vojaka več, ker ti so se umaknili v notranjost dežele, kjer se utrjujejo in pripravljajo na boj; na njihovo mesto so prišli v mestu italijanski pomorščaki in življenje gre najbrže dotedanjim tokom naprej, ker onih 2000 Evropejcev, ki so še ostali v mestu, se čutijo sedaj gotovo bolj varne kot pod turškim gospodstvom, domači prebivalci (Arabci) so pa izjavili italijanskemu poveljniku, da se ne bodo nič upirali, temveč ostanejo popolnoma mirni, kar je gotovo tudi za nje najboljšje, ker tako ostanejo vsaj živi, ako bi se poskušali upirati, bi lahko še življenje izgubili.

Tudi druga obrežna mesta

so Italijani baje že zavzeli in sedaj se bo italijanska ekspedicijska armada, ki morda vseeno pride kmalu v tri-poliško vodo, lahko nemoteno izkrcala na začetku s operacijami v notranjosti dežele, ki je ne zavzame tako lahko, kot je zavzela obrežna mesta, ki so jih Turki branili takointako samo formalno, tako, da se jim ne bi moglo očitati, da so jih pustili sovražniku brez vsakega boja.

Posebno krvava torek ta vojna do sedaj še ni bila,

ker zavzete obrežnih mest v Tripolisu se je izvršilo takorekoč brez prelivanja krvi, kot v kakem manevru, samo v Jonskem morju, ob albanski obali se je „res nekaj zgodilo“, pa tudi tukaj ni bilo nič posebnega in najlepše bi bilo, ako bi se cela vojna sploh končala brez posebnega prelivanja krvi, ali razmere so žalobno take, da bo sledilo temu nekrvavemu uvodu

krvavo nadaljevanje,

ker v notranjosti Tripolisa se ne bodo Turki umikali tako, kot so se umaknili z obrežja, ker so dobro vedeli, da je vsak odpor — zastoj.

Ob albanski obali

je sedaj mir, ker je italijanska vlada ukazala svojemu brodogovorniku, da v Jonskem in Jadranskem morju ne sme izvajati nobenih bitk, ali veliko vprašanje je, ako bo ona mogla ostati mirna, ker morda bo smatrala Turčija

da je v njenem interesu, ako bi napadla Italija Albanijo, kjer bi imela ona lahko dovolj vojaštva na razpolago, da bi se z Italijo bojevala in na ta način oslabilo italijansko moč v Tripolisu. Italija se lahko izogiba vsake vojne akcije v Jonskem morju, oz. ob albanski obali sploh, ali Turčija zbere lahko v Albaniji najprej dovolj vojaštva, potem pa izzove Italijo na to, da bi poskušala zasesti Albanijo. To se prav lahko zgodi: Turčija začne vznemirjati s svojimi vojnimi ladjami italijansko trgovsko brodogovornico in konflikt bi bil tukaj. Bog ve, morda se to tudi nahaja v turškem načrtu, posebno, ker je mobilizirala v prvi vrsti evropske svoje voje.

V Rdečem morju

so se Italijani in Turki že spoprijeli in sicer najprej na morju in javlja se, da je bila potopljena neka turška topničarka. Ali to je bil menda samo uvod za boje, ki se tam gotovo razvijajo, ker so Italijani v Rdečem morju zelo slabi, Turki pa močnejši, ker imajo tam pokrajino Jemen, ki stoji v organski zvezi z ostalo Turčijo, med tem, ko stoji italijanska kolonija Eritreja popolnoma sama za sebe in bi Italija zelo težko poslala tam kako vojno ekspedicijo, ki bi prišla majhni tamošnji posadki na pomoč, ker okoli cele Afrike je pot veliko predolga, skozi sueški prekop si pa italijansko brodogovornje najbrže ne bi upalo, ker bi moralo ploviti tik ob turškem ozemlju, na katerem imajo Turki gotovo kak top. Sicer pa menda po mednarodnih dogovorih v tem slučaju, ko bi se bilo

batl bitke v Sueškem kanalu,

italijansko vojno brodogovornje sploh ne bi smelo pasirati Sueškega kanala, ker Sueški kanal sme pasirati istočasno samo ena vojna ladja tudi onih držav, ki sploh ne mejijo na kanal niti one, niti nasprotna država, to pa zato, da se ne bi vnela bitka, v kateri bi se gotovo potopila kak ladja, s čemur bi se zaprl kanal prometu. V Rdečem morju Italija vsekakor ne stoji dobro, tam je Turčija močnejša od nje.

Kaj namerava storiti Avstrija,

tega nihče ničesar pozitivnega ne ve, ali slišijo se še vedno glasovi, da se vršijo neke priprave, ki ne dajo slutiti — na mir. Vsekakor so postali na Dunaju nekam čudno rezervirani in tihi, iz česar se da marsikaj sklepati, ali mi še danes trdno verujemo, da bodo merodajni krogi na Dunaju toliko razsodni, da se ne bodo spuščali v nobeno balkansko aventuro, katere posledice bi posebno v današnjih razmerah zelo težko čutili narodi avstrijske monarhije.

Vojna med Italijo in Turčijo je že začela, ustavi se ne da — naj se torej tudi nadaljuje, ali ona naj ostane omejena na tripoliško ozemlje, tako,

da razun Italije in Turčije nobena druga evropska država ne bo čutila njenih posledic.

V naslednjem podajemo bralcem najnovejša poročila, ki smo jih sprejeli tekot noči:

Italija zahteva Tripolis in Cirenajko brez odškodnine.

Dunaj, 9. oktobra. Italijanska vlada odločno zahteva, da ji prepusti Turčija Tripolis in Cirenajko in sicer brez vsake najmanjše odškodnine, drugače se vojna nadaljuje do končne italijanske zmage.

V Tripolisu.

Carigrad, 7. oktobra. Italijansko brodogovornje s svojim bombardiranjem Tripolisu ni napravilo dosti škode. V mestu, katero je sedaj v rokah Italijanov, so našli 12 ubitih turških vojakov, 23 pa težko ranjenih. Italijansko brodogovornje, ki je bombardiralo Tripolis, so turške kroglice precej poškodovale.

Prva turška divizija odide v Adrianopol.

Carigrad, 7. oktobra. Prva carigradska turška divizija je dobila ukaz, naj nemudoma odide v Adrianopol, da brani turško mejo pred italijanskim brodogovornjem. V Adrianopolu so se vršile te dni velike protitalijanske demonstracije. Ljudstvo pozivlja vlado, naj nastopi z vsemi sredstvi proti italijanskim podanikom v Turčiji.

Prehod turške armade skozi Egipt.

London, 7. oktobra. Indijski mohamedanci so se obrnili na angleško vlado s prošnjo, naj dovoli turški armadi prehod skozi Egipt. V Indiji se močno razširja panmuslimansko gibanje.

Izkranje turških vojakov na otok Samos.

London, 7. oktobra. Semkaj je došlo poročilo, da je Turčija izkrcala par sto vojakov na otok Samos. Vest se še ne potrjuje.

Car posreduje?

Carigrad, 7. oktobra. Kakor se poroča, prevzame posredovanje med Italijo in Turčijo ruski car Nikolaj.

Carigrad, 7. oktobra. Vest o posredovanju carja je popolnoma neresnična.

Po kranjskem kopitu.

(Dopis iz Istre.)

Vsem narodnim Istranom v preudarek.

Oglejmo si klerikalizem od kate-rekoli strani, povsod se nam pokaže kot nestvor z najgršimi lastnostmi. Ostudno hinavstvo, zahrbtnost, trda neizprosost, najhujša maščevanja-željnost, to je slika klerikalizma. Klerikalec bi se takoj zvezal s hudičem

proti bogu, ako bi to koristilo njihovim strankarskim in osebnim interesom. Nerazsodnost mas in srednjeveško mračništvo so mu ugoden teren, na katerem more še edino uspevati. Zato oni boj proti vsaki svobodni kulturi, neisprosnost uničenje vseh onih ki se mu ne klonijo, ampak delajo le za svoj narod z uma svetlim mečem. Naravno, da nobena država, kjer uspeva klerikalizem, ne more napredovati, ampak mora poginiti ali pa odvračati o pravem času od sebe to moro. — Portugalska, Španija, Italija so nam jasen vzgled. Dosti ne ostaja za njimi naša Avstrija, kjer že tičimo v splošnem polomu, naše gospodarsko stanje je obupno in draginja cvete kakor nikjer drugod. Ugodno gospodarsko stanje je pa edini pogoj zdravemu razvoju države.

To so simptomi klerikalnega režima, ki ga mora — kakor pravijo — enkrat preboleti vsak narod. Ali temu „mora“ ne morem pritrčiti, kajti vsak organizem se lahko obvaruje gotove bolezni, ako se hoče čuvati in je o pravem času na pažnji.

Ta pojav se sedaj dogaja v Istri. Kdor je v zadnjem času le vsaj površno opazoval politično delovanje v Istri, mu ni moglo ostati prikriti, da se bližamo z vso naglico v temo najhujšega klerikalizma. Imena dr. Mahnič in dr. Karlin nam to najjasneje spričujeta. Dr. Mahnič je svoje nazorje že za časa svojega nesrečnega delovanja na Kranjskem drastično pokazal in o njegovih načrtih za Istro ni moglo biti dvoma, da se ne bodo mnogo ali pa prav nič razločevali od onih, ki jih je zasledoval na Kranjskem. S svojo dalekovidnostjo je takoj spoznal, kakšno pot mora ubrati, da doseže svoj cilj: zaslužniti narod kršne Istre v okove najhujšega klerikalizma. Brenkal je dolgo na struno sloge, da je uspal narodove voditelje in jim potegnil preko oči mreno, da niso videli, kam da hoče. Med tem časom je pa on šel na delo: sfanatiziral je duhovščino čisto po kranjskem kopitu, začel je izdajati oduren listič „Pučki prijatelj“, kjer je sprva pisal čisto v mirnem tonu in pustil politiko na stran. Ali stopnjema je odkrival ta listič svojo pravo barvo in danes se že predrzne napadati narodove največje svetnje, kakor „Sokola“, Družbo sv. Cirila in Metoda itd. In že se kažejo uspehi Mahničevega delovanja. Posrečilo se mu je odcepiti do sedaj složno za narod delujoče učiteljsstvo v dva tabora, izmed katerih se je eden odločil delovati v najklerikalnejšem duhu, braniti pred vsem cerkev, tisto cerkev, ki preganja slovensko bogoslužje v Istri, ter na to šele misliti na narod. O uspešnem

delovanju teh učiteljev si lahko obe-tamo jasne dokaze. Saj jo znano, da zatre klerikalizem še zadnjo odporno silo proti zatirajočemu ga narodu in ga napravi za poslušnega hlapca duhovstvu in svojim zatiralcem. In ravno Istrani so dosedaj tako krepko napredovali proti prepotentnim Italijanom, da se moramo naravnost čuditi. Obično za občino (so jim jemali in lahko smo pričakovali, da bo kmalu vsa Istra hrvaško-slovenska, kar je naravno.

Kaj pa imamo pričakovati od klerikalnega režima, vidimo v sosednji Kranjski, kjer baš, odkar vladajo klerikalci, raste nemški vpiv čudovito hitro in zasedajo Nemci najvplivnejša mesta v tako obsežnem številu, da mora to navdati z upravičenim strahom vsakega zavednega Slovenca.

Drugi uspeh Mahničevega „delovanja“ je bila ločitev akademikov v dva tabora čisto po načinu, kakor se je ločilo učiteljsstvo. Del mladine, ki mora biti prožeta samo z idealom: delovati za narod, spasiti ga pred navalom grabežljivega tujca, in ki mora temu idealu zapostaviti vse, se je odločila služiti v prvi vrsti Rimu in ako tudi radi tega narod propade. Vera jim je postala maksima. Dosti žal sicer nam ne more biti za temi mladenci, saj so svojo kvalifikacijo pokazali takoj ob svojem obnem zboru s sklepom, da ne marajo ustanavljati knjižnic, ker je to baje združeno s prevelikimi stroški, a ljudstvo pa da ne mara čitati, dočim se je po delovanju fer. akad. društva „Istra“ — ti so ostali namreč zvesti svojim narodnim idejam — dokazalo, da to ni res, ampak da je istrsko ljudstvo zelo uka-željno. „Dobrilaši“ — to so klerikalni akademiki — so pa sklenili, da bodo raje ljudstvo „poučevali“ po shodih in predavanjih. Njih namen je prozoren. Boje se, da ne bi ljudstvo prišlo do prave izobrazbe potom čitanja knjig, kajti dobro vedo, da prava izobrazba ni ugoden teren za uspevanje klerikalizma. Pač pa jim je znano, da se da ljudstvo potom raznih sestankov po farovžih in shodih dobro poneum-vati in uspešno pripraviti za klerika-lizem. Kakor rečeno, za ljudmi, ki se zbirajo v „Dobrili“, nam ne more biti žal, ali paziti moramo tudi na te. — Kajti ravno akademiki so najbolj poklicani, da stopijo narodu enkrat na čelo in ga vodijo. In kam bo prijad-lal istrski narod pod vodstvom nekdan-jih „Dobrilih“ članov, je jasno. — Pač pa so ti akademiki čutili potrebo izrabiti stoletnico velikega narodovega dobrotnika in buditelja škofa Dobrile, ki se bode obhajala drugo leto, v svoje strankarske nameue. Dočim se je vse istrsko ljudstvo odločilo, da bode obhajalo ta svoj praznik složno

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

Denarnega prometa 565.5 milijona K. Stanje hranil. vlog 40 milijonov K. Rezervni zaklad 1 milijon 200 tisoč K.

Obrestuje po 4 1/2%. Za varnost jamči mestna občina z vso davčno močjo.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Toda zakaj so se mu ponujale vse te reči s toliko lahkoto? Zakaj so se mu prihajale prostovoljno ponujat tako odlične osebe, ki jih je smatral dotlej s tako bojznijo za svoje nasprotnike?

V organizaciji njegovega načrta je bilo nemalo temnih točk; včasih se mu je zdelo zares, da skrbi neznan, naklonjen angel za njegovo bodočo slavo.

Drugekrat si je domišljjal, da ve Foscari že dolgo časa vse, a se igra z njim in ga pušča v popolni brezskrbnosti, da ga udari v zadnjem trenutku.

Takrat so se stisnile njegove pesti; navdala ga je krepkejša volja in gnevna želja po boju.

Še težje ji delala duševni položaj strastna ljubezen do Leonore.

Kakor se bo bralec kmalu prepričal, si je ta strast ohranila vso tisto silo, ki jo je imela v dneh, ko se je Altieri pogajal z Dandolom za kupno ceno.

Toda njeno srce je bilo kakor zazidan hram. Bal se je Leonore; bili so celo trenotki, ko je mislil, da jo sovraži. Prepričan pa je bil, da mu podleže mlada žena v trenutku, ko ji ovenča glavo z doževsko krono.

Potomka dožev je, si je mislil neredkoma. Morda je ljubila Rolanda zato, ker je vsa verjetnost obetala, da postane dož; morda po ljubila tudi mene, kadar bo videla, da se nihče v vsej republiki ne more primerjati z mano v pogumu in mo-gočnosti!

Srečni izid zarote je torej pomenil za generalnega kapitana dvojno zmago.

Zavojevanje oblasti, zavojevanje ljubljene ženske... ta dva cilja se družita, objemata in podpirata drug drugega češče, mego si človek misli; in kjer trdi trezni zgodovinar: „časti-lepnosti“ je pripovedovalcu marsikod dovoljeno odgovarjati:

„ljubezen!“

Tak je bil Altieri tisti dan, ko je stopil pred doža, ki ga je najprej ostro pomeril z očmi, pripravljen morda natihem, zabosti ga, ako mu šine v glavo le najmanjša sumnja.

— Prav, da ste prišli, je rekel dož. Vaša navzočnost, prijatelj, je izmed tistih reči, ki so mi v največje veselje; toda, dovolite, da vam očitam, vaši poseti prihajajo od dne do dne redkejši.

— Delal sem za vas, Foscari.

— Verjamem; saj vem, da ste moj najzvestejši prijatelj. Da, je nadaljeval dož z nekako ganjenostjo... odkar je Bembo odpotoval, nimam več nobenega prijatelja razen vas.

Naj si je bila Altierijeva pozornost še takšna, vendar ni mogel zaslediti niti v Foscarijevem glasu, niti v njegovem vedenju ničesar, kar bi utemeljevalo sum, da dož ne govori odkritosrčno.

Zato so gube na njegovem čelu izginile, in njegovo obličje se je razvedrilo.

— Prinašam vam novo listo, je dejal.

Dož je trudno zamahnil z roko.

— Zmerom nove proskripcije! Zmerom nove aretacije!

— Te proskripcije in aretacije so pogoj za ohranitev vaše oblasti. Foscari, ali niste več tisti energični, hrabri in odločni mož, ki smo ga poznali?

— Republika je skoraj razljudena, je odgovoril dož. Mnogo patricijev je zbežalo; ječe so natlačene z jetniki; v dveh mesecih se je izvršilo petnajst smrtnih obsodb. Kadar se osrčim in napravim izprehod po Benetkah, hodim po morečem molčanju, dočim so včasih ulice odmevale vzklikov na vseh mojih potih. In zdi se mi, da me spremljajo samo oddaljeni glasovi, ki kličejo: Dovolj je krvi! Dovolj je solz! Dovolj je žalovanja!...

— Kljub temu je potreba še enega, zaključnega nastopa vaše odločnosti. Le potem pojdete lahko v popolni varnosti na veliko ceremonijo dne 1. februarja; in kolnem se vam, da tisti dan ne bo manjkalo klicev in pozdravov.

— Torej se moram še enkrat pokazati neizprosne gal

In Foscari je naglo razgrnil papir, ki mu ga je pomolil Altieri.

Pogled se mu je zasvetil, nosnice so se mu razširile; isti

mož, ki je pravkar še govoril besede priznanja, se je nam-smehnal s strašnim usmevom, ko je prebiral usodni zapisnik.

Altieri pa ga je slišal mrmrati:

— Kaj! Celota! Se včeraj mi je prisegal vdanost in zve-stobo... In ta! Oh, njegovi vdanosti se ne čudim.

Tako je padla iz Foscarijevih ust ob slehernem imenu nagla opazka.

Zaključil je rekoč:

— Osemindeset imen!... Bra! sem že, da jih bo več!

— Ne, to je vse, je dejal Altieri. Ostali Benečani so vam vdani.

Ostali Benečani!

Ko je izrekel te besede, se je Altieri mračno nasmehnil. Vstal je.

— V treh dneh, je dejal, vam prinesem podrobnosti o vsem, kar sem ukrenil v svrhu, da razpostavim gardo in lokostrelce tako, da boste neprenehoma obkrojeni s stražami...

— Prijatelj! Dragi, zvesti prijatelj!... je ponavljal dož, spremljaje generalnega kapitana do vrat.

Ko se je okrenil, je zagledal Gvida Džennara, ki je stopil izza svoje zavese.

— Visokost, je izpregovoril policijski načelnik, pravkar ste me vprašali, s kom bi bilo treba pričeti aretacije. Zdaj vam odgovorim: z njim, ki zdajle odhaja...

— Z Altierijem! je vzklil dož in prebledel.

— Da, visokost, z generalnim kapitanom.

— Razložite mi to, gospod, razložite mi takoj, kajti vprašati se moram, bogle, ali jaz slabo slišim, ali ste vi zblazneli! Foscari je bil bled kakor zid, ne od strahu, marveč od gneva. Lica so mu trepetala v eni tistih besnih jez, ki so bile pri njem sicer redke, zato pa tem hujše in nevarnejše.

Preden je imel Džennaro čas odgovoriti na njegovo vprašanje, je dož močno udaril s kladivom, ki mu je služilo za klicanje slug, po svoji mizi.

— Kaj delate, visokost? je kričnil Džennaro in planil pred vrata, da zabrani služabnikom vstop.

— Aretiral bom generalnega kapitana...

— Ne, visokost!

in dostojno, so čutili „Dobrišar“ in neki narodni zastopnik pop šime cer-var potrebo, obhajati to slavno lo-čeno od ostalih Istranov in uganjati klerikalno politiko.

Vse to govori dovolj jasno, da izvestni popje žele vpeljati v Istri kranjske razmere. Na delu so že s polno paro in nazaj se ne more več. Kot zadnji dokaz tega dejstva je pa ustanovitev „Katoliškega tiskovnega društva“ v Pazinu za lastno tiskarno. Tudi „Pučki prijatelj“ se je preselil tja. Iz Pazina se bo razširila katoliška ideja med Istrane, pažnji je postal na-še središče, tako vsklika sedaj ob tej priliki ta Mahničev list. Kaj naj razumemo v tem položaju pod ime-
nom „katoliški“ kakor najbujši kleri-kalizem? Boj je napovedan, kompro-mis v danih razmerah nemogoč. Du-hovščina je sklenila odvrniti narod od njegove narodne politike in ga vpreči v voz rimske politike. Kdor je hotel, je lahko to že zdavnaj zapazil, četudi je imel zaprte oči, samo da je hotel viditi.

Bližajo se hudi časi za Istro. Na Krku Mahnič, v Trstu stoluje škof dr. Karlin, tudi že znan iz Kranjske. Me-nili smo, da je prinesel oljko miru med nas, ali varali smo se in oni tr-žaški rodoljubi, ki so se mu šli ob prihodu poklanjat, niso ali pa niso hoteli zapaziti, da je Karlin imel že takrat svojo klerikalno mislijo v žepu. Klonili so ponižno svoj tilnik pred njim, in danes vidimo tržaške poli-tike v tesnem objemu z dr. Susterši-čem in tega dejstva ne zakrijejo no-bena „razkritja“.

4. t. m. se je otvorilo v Zagrebu vsepravaško zborovanje. Na dnevnem redu je bila tudi ustanovitev enotne vsepravaške organizacije za vse hrva-ške pokrajine. In glejte, nekateri istr-ski popje so čutili prvo potrebo, izja-viti se za to organizacijo in se pod-veči vsem sklepom tega zborovanja. Radi otvoritve parlamenta se niso osebno udeležili zborovanja, pač pa so poslali gori omenjeno izjavo.

Ali je treba še več? Boj je tu in treba ga bo izbojevati. Kdor še upa, da bodo klerikalci prenehali s svojimi mahinacijami in delovali z nami složno, se bridko moti. Od svo-jih voditeljev zahtevamo, da napo-vedo brezobziren boj vsem onim, ki vthotaplajo kranjske razmere med nas. Ne smemo se zadovoljiti le s ponižnim vprašanjem na klerikalce, ako bi še hoteli delovati v slogi z nami, kajti klerikalec je zahrbtn, pa ti bo stokrat prisegel, da želi slo-ga, a za hrbtno bo dalje spletkaril, dokler ne bo narod zaslužjen, a priznani na-rodni voditelji politisnjeni med staro šaro. Klerikalci so danes že dobro pripravljeni za boj in le tedaj bo zmaga naša, ako gremo odločno in brez omahovanja v boj. Drugače se zna zgoditi, da bodo zavladali pri nas klerikalci, kakor se je to zgodilo na Kranjskem in kaj imamo od tega pričakovati, znamo dobro. Torej boj in ločitev duhov! —d—

Iz slovenskih krajev.

Iz Škofje Loke. Kakor drugod, tako tudi nas Škofjelocane, posebno revnejše sloje, letošnja izvanredna dra-ginja silno tlačila. Nastane pa vprašanje, če je ravno v Škofji Loki, ki je ob-dana od severne in vzhodne strani z obširnimi rodovitnim poljem, ostali dve strani pa sta zvezani z mestoma isto-tako rodovitnima dolinama, draginja, kakor jo moramo občutiti, opravičena in nepretravana. Da tudi pri nas tvori glavno težišče draginje visoka cena mesa, ve vsak, ki to vrsto živeža kupuje. V zadnjih desetih letih so se pri nas cene mesa več kakor podvo-jile. Srečen je delavec ali obrtnik, če si le sem in tja lahko privoščiti kako bomo kost. Kakor drugod se tudi pri nas sicer meso ne prodaja brez kon-kurence. Pa kaj pomaga, ko en sam mesar — konkurent ne more zalagati z mesom celega nad 2000 duš broje-čega mesta, ko je skoraj trideset mestnega prebivalstva vstevši okoli-ko navezanega na ostale tri mesarje. Ti trije gospodje, ki slišijo slučajno vsi na ime Hafner, držijo cene mesu, ka-kor kaki pariški kartelisti, dasiravno imajo v tem, da mesar — konkurent prodaja meso po 20 do 30 vin. kg ceneje in da se jim ob priliki doka-že, da je živina vedno cenejša in da je cena zelo padla in da mesar — kon-kurent sam priznava, da je cena taka, da bi on eventualno še za nižjo ceno lahko meso prodal, zadosten in jase-n dokaz, da so njih cene vseeno preti-rane in da bi bilo pravično, če bi jih nastavili ceni živine primerno. Kon-kurentov starološki kolega je istega mnenja, le pravi, da se boji mesarjev Hafnerjev. Čemu, nam je seveda za-gonetka. Tudi naš g. župan, ki sicer ob vsaki izvolitvi obljublja vse mo-goče, se ne čuti poklicanega, zasta-viti svoj županski vpliv v odpmoč trepečim. Pa saj taki gospodje že lahko in radi plačajo, ker ne vedo, kako se služi kruh in kako se družini godi, če ga ni.

Iz tržaškega ozemlja. V nobeni pokrajini na Avstrijskem se za učiteljstvo, brez razlike narodnosti in političnega naziranja, tako pošteno ne skrbi, kakor skrbi italijanski ma-gistrat tržaški za svoje učiteljstvo, za kar je učiteljstvo dobrosrčnemu ma-gistru tudi hvaležno. Razen tega, da plačuje občina tržaška svoje učiteljstvo stanu in izobrazbi primerno, skrbi tudi slavni magistrat po svojih ase-sorjih, da pride vsaka učna moč, ako to sama želi, v svoj domači rojstni kraj, da zamore po potrebi podpirati uboge sorodnike, oziroma da zamorejo starši podpirati brez velikih stroškov mlade učne moči, ako so te n. pr. praktikanti... Na Kranjskem pa lo-čijo slovenski klerikalci moža od žene (slučaj Grmek v Komendi). Kako čudna igra narave je to — kaj? Pa ne samo to. Učiteljstvo tržaškega ozemlja se vrhu vsega tega tudi tako prosto giblje, kakor le malokje — do sedaj. Tu ne poznajo učitelji n. pr. krajnega šolskega sveta, katerega predsednik in udje si v uarsikakem kraju domišlju-jejo — ne povsod — da so oni točka, okoli katere se mora učiteljstvo vrteti. — V neki vasi na deželi je prišel nekoč predsednik krajnega šolskega sveta v šolo ter se vsedel na stolico. Ko ga je pa solnce obsijalo, je ukazal učitelju, da mu prenese stolico na drugo mesto. Brez komentarja. Tržaško ozemlje bi se torej — pod sedanjo upravo — lahko imenovalo, ne le kar se tiče dobrobita učiteljstva, ampak tudi kar se tiče zemljišnega in hiš-
nega davka — zlasti po vaseh — dežela koder se cedi med in mleko. To dokazuje dejstvo, da v tržaški okoli-lici skoro niko — iz lahko umljivih vzrokov — ne mara ničesar zidati na svetu, ki ne spada pod Trst. Se pa dobijo v Trstu in v okolici ljudje, se-veda so ti v prvi vrsti notorični kleri-kalci ali pa prikriti hinavci, ki masi zatirajo z besedo, da niso kleri-kalci, v dejanju pa najbolj brezsrčnim klerikalnim teroristom silijo v črevo, ki učiteljstvu zavidajo ugoden položaj in pa — zlato svobodo. Če bi take vrste ljudje prišli kedaj do korit, po-tem naj se učiteljstvo vseh narodnosti le pripravi na boljše čase. Prav poučen zgleđ nam daje v tem oziru zelena Stajerska. Slovensko učiteljstvo je tam, kakor znano, proti delitvi deželnega šolskega sveta in to iz razlogov, da bi potem v slovenskem delu dežele na-
stale prežalostne, tužne in naravnost obupne kranjske razmere. In kdo je tržaškemu učiteljstvu porok, da se tudi ono ne bi nahajalo čez kakih 30 let, če ne v enakem, pa vsaj v podobnem položaju kakor je sedaj učiteljstvo na Stajerskem. Ako bi imeli primorski poslanci res nekaj srca za bedno stanje učiteljstva izven tržaškega ozemlja, ako bi bili res vneti za šol-stvo, kar skoro na vsakem shodu in pri vsaki priliki povdarjajo, potem bi zadostovala že okolnost, kako brez-srčno in nečloveško postopajo kleri-kalni kolovodje z učiteljstvom, kjer imajo oni moč v rokah, da se ne ne bi družil z ljudmi take baže. Učitelj-stvo je brezdomno eden najpoteb-nejših stanov na svetu, ki ima največ zaslug, da se slovenski učitelj tako zaveda. Šola brez značajnega in za napredek vnetega učiteljstva je mrtva stvar. Duh je, ki oživlja, meso ne velja nič. — Pravijo, da eno gnjilo jabolko pokvari vse zdrava jabolka. Obratno pa se ne more tega trditi. Ravnotako se ne bodo n. pr. nikdar kranjski kleri-kalni prvaki poboljšali, naj si dr. Rybář in Gregorin, o katerem je celo „Zarja“ pisala in dokazovala pred par meseci, da ni učiteljstvu posebno na-klonjen, e tutti quanti še toliko priza-devajo. Pač pa se bodo primorski poslanci, če se vežejo z brezsrčnimi klerikalci, navzeli duha kakršne vlada v klerikalnem taboru. — Če pojde torej v tem tiru dalje, česar nas bog varuj, naj se mladi učitelji tržaškega ozemlja, oziroma njihovi nasledniki, le brž sprijaznijo z mislijo, da se jim utegne goditi tako kakor se godi nji-hovim kolegom v tužni Kranjski; kajti pregovor: „Povej mi s kom občuješ in ti povem kdo si“, ostane še vedno v veljavi. Časi pa, ko je odločeval tako-zvani „Faustrecht“, so že davno mi-noli. To naj si gotovi na blodnem veličju trepeč kričajo dobro zapomnijo. Danes kriči ljudstvo „hosana“, jutri pa „križaj ga“. Pamen in trezen poli-tik se ne bode nikdar prevzel v sreči, a se tudi ne bode ponižal v nesreči. K sklepu samo še to: „Bolje častno umreti, kakor sramotno živeti!“ tako je vzkliknila „Edinost“ tik pred dnevom, ko se je imelo — brez upa zmage — izvoliti zadnji g. Hribarja ljubljanskim županom. Ta vzklik velja sedaj tudi primorskim poslancem vobče in učiteljstvu posebe.

DNEVNE VESTI.

Zvišanje aktivitetnih doklad držav-nim uradnikom in slugam. Dr-žavni poslanec dr. Ravnihar nam poroča o načrtu zakona, ki ga vlada predložila v seji 6. t. m. glede zvi-šanja dajalnostnih doklad državnim u-

radnikom in slugam. Vlada smatra zvi-šanje dajalnostne doklade kot nekaka prehodna določila k vladni predlogi o službeni pragmati-ki in časovnem avansementu, katero predlogo si vlada pridržuje vlo-žiti kasneje. Kedaj, tega ne pove. Ske-pati pa je iz predložene vladne pre-dloge o zvišanju dajalnostnih doklad, da službena pragmatika še ne pri-de tako kmalu na vrsto. Kajti vlada pravi, da je pot ponovne pre-dložitve in ponovnega razpravljanja službene pragmatike še dolga in da prav zategadelj, da ustreže najnujnej-šim potrebščinam uradništva, predlaga zvišanje dajalnostnih doklad. Dajalno-stne doklade se zvišajo samo za 7 spodnjih razredov in sicer procentu-
elno k sedanjim dajalnostnim dokla-dam. Dosedanje doklade se zvišajo v XI. činovnem razredu za 30, v X. za 25, v IX. in VIII. za 20, v VII. za 15 in v VI. za 10 odstotkov. Načrt zakona pušča vladi možnost, da posamezne kraje izjemoma po-stavi v višji razred. Doklada to-rej znaša v I. razredu 80, v II. 70, v III. 60 in v IV. 50 odstotkov od za Dunaj določenih zneskov. Vsa višja potrebščina za to zvišanje bode znašala na leto 10.045.000 K. Slugam se je doklada zviša-la za 15 odstotkov in bode višja potrebščina znašala 2.820.000 K na le-to. Razun zvišanja doklad uradnikom in slugam hoče vlada enake poboljške odrediti tudi v korist drugim dr-žavnim uslužbencem, to pa naredbenim potom. Za oro-žništvo 560.000 K, za finančno stražo 480.000 K, potem 5.000.000 K za gotove kategorije uslužbencev poštnega in brzojavnega ura-da, za pisarniške oficijante, pisarniške pomočnike, za pomožne sluga in druge po-godbenim potom nastavlje-ne osebe, konečno tudi za de-lavce, v kolikor se pri posameznih kategorijah izboljšanje plač ni bilo vže pred kratkim izvršilo ali ne bode izvršilo v bližnji prihodnosti. Nared-benim potom hoče vlada tudi iz-boljšati prejemke nastavljenec državnih železnice, ki niso dr-žavni uradniki in državne sluga. Po-treščina za nje bode znašala 14 mil-jonov kron. Skupna potrebščina za vse to izboljšanje znaša potemtakem 33 milijonov kron na leto, ki v pro-računu ne najdejo pokritja. Zategadelj vlada določa junktim mej to vladno predlogo in pa mej zajedno vloženimi vladnimi predlogami glede izpreme-be zakona o osebnem davku, glede pristojbin o zavaroval-nih in preživitnih pogodbah in glede pristojbin o stavah pri konjskih dirkah. Skupne prejemke iz teh treh vladnih predlog proračuna vlada na 22 milijonov kron. Nedostalih 10.6 milijonov kron bode skušala vlada dobiti iz povišanih tar-ifov pri železnicah ter s prištedenjem v obratu in v upravl državnih že-leznic.

V boju proti meščanstvu. Kleri-kalci se silno vesele sedanje draginje. Oni dobro vedo, da tlačila ista predvsem meščanske, posebno pa delavske kro-ga. Na kak način bi se odpravila se-danja draginja, na to niti mislijo. Saj smatrajo draginjsko vprašanje celo za navaden humbug. V svojem brezkon-čnem sovraštvu do vsega, kar je meš-čansko, hujskajo kmeta, naj še bolj podražijo svoje blago. Na ta način sku-šajo meščana izstradati in mu kloniti tilnik. Vprašanje pa je, če bodo to tu-di dosegli. Mislimo, da nikdar! Na-sprotno: še kmet se je v zadnjem ča-su začel otresati klerikalnega jarma, ki ga ravno tako tišči kakor meščana. Odkar so klerikalci s svojo sleparsko in oduško politiko na krmlilo dežele, je prejšnje vsaj delno blagostanje za-čelo propadati in kmet je zabredel v vedno večje dolgove. Dežela sama sto-ji vsled škandalozne klerikalne finan-čne politike skoro pred bankrotom. Klerikalci naj si dobro zapomnijo: V boju proti meščanstvu in delavstvu bodo izkpravili veliko bolj oni, kakor pa slednji.

Kandidati naprednih volilcev za občinske volitve na Viču. I. razred. Odborniki: Knez Andrej, posest-nik, Vič 60. Končan Ivan, posest-nik, Glince 191. Oblak Franc, posestnik, Glince 4. Pirnat Ivan, posestnik, Glince 23. Robežnik Ivan, posestnik, Vič 25. Sojer Franc, posestnik, Vič 35. Traun Jakob, posestnik, Glince 6. Tri-buč Josip, posestnik, Glince 6. Namestniki: Ceh Alis, posestnik, Glince 217. Karo Valentin, po-sestnik, Glince 226. Škerl Anton, mesar, Vič 56. Šturm Ferdinand, tov. delavec, Glince 36. II. razred. Odborniki: Battelino Valentin, posestnik, Glince 230. Gašperin Ivan, ključavničar tob. tov., Glince 226. Jager Ivan, posestnik, Glince 220. Knez Ivan, posestnik, Glince 54. Marinčič Franc, posestnik, Glince 207. Oblak Matej, posest-nik, Glince 93. Stanovnik Franc, mizarski mojster, Glince 215. Škerl Ivan, posestnik, Vič 66. Namestniki: Mesec Josip, posestnik, Glince

47. Pance Franc, posestnik, Vič 28. Pirnat Franc, posestnik, Glince 38. Rožmanc Primož, posestnik, Glince 255. III. razred. Odborniki: Celarc Ivan, posestnik, Glince 189. Erjavec Ivan, posest-nik, Glince 172. Klemenčič Franc, posestnik, Glince 253. Kos Henrik, posestnik, Glince 179. Magister Franc, mizar, Glince 28. Petrovčič Juri, posestnik, Glince 98. Sluga Ivan, ključavni-čar, Vič 75. Zigon Josip, posest-nik, Glince 138. Namestniki: Be-se-ničar Ivan, posestnik, Glince 188. Kerže Ivan, delavec, Glince 6. Miš Franc, ključavničar, Vič 41. Škerl Matija, posestnik, Vič 89. Shod naprednih volilcev občine Vič se vrši jutri v ponedeljek dne 9. okto-bra ob pol 8. uri zvečer v gostilni gospoda Končana v Rožni dolini.

Občinske volitve po deželi — tako nam piše napreden kmet z Ble-da — so v polnem riru. Nekaj se jih je že izvršilo, nekaj se jih še bo. Z do-sedanjim uspehom smemo biti zado-voljni, kajti marsikje, kjer je doslej vladal črni klerikalizem, so ljudje iz-prevideli, da tako ne gre več naprej in so izvolili neodvisne moče, ki jim farovška komanda ni merodajna. Ra-zumljivo je seveda, da zato klerikalci sedanjih občinskih volitev niso prav nič veseli. Oni bi radi dobili v občins-ke odbore same take nevedneže, s katerimi bi lahko naredili, kar bi ho-teli. To se ne sme zgoditi. Klerikalci bi radi dobili v občinske odbore take moče, ki bi bili pri volji prevzeti one milijonske dolgove, ki so jih ti „osre-čevalci ljudstva“ v deželnem zboru napravili. Bodimo previdni in volimo samo take moče, ki bodo možato od-klonili vsako naklado. Če bo storil vsak zaveden kmet svojo dolžnost bo-do klerikalci občinskih volitev še ve-liko manj veseli nego doslej!

Slovensko deželno gledališče. Danes zvečer se poje opera „Rigo-letto“ tretjič (za par-abonente) ter go-stuje v vlogi Gilde gospa operna ko-loraturka Cilka Otahalova, so-proga tukajšnjega deželnega inženjerja. Ga. C. Otahalova je bila koloraturka Narodnega divadla v Pragi, dvornega opernega gledališča v Stuttgartu in o-pere v Zagrebu, ter ima o svoji kolo-raturni pevski umetnosti sijajne češke, nemške in hrvatske kritike. Ker ima tudi jako močan glas in lepo igro, bo naši publiki gotovo ugajala. — V ne-deljo popoldne za mladino in širše sloje ljudska igra v 3 dejanjih „Or-jaška igrača“ (za lože nepar) z gdč. Wintrovo, g. Verovškom in g. Nučičem v glavnih vlogah.

V prid revnim šolskim otrokom v Spodnji Šiški sta sklenili napraviti podružnici družbe sv. Cirila in Meto-da fond, iz katerega naj bi dobivali revni šolarji in šolarice obleko, obu-tev, šolske potrebščine itd. Za ta fond se priredi jutri, v nedeljo, veliko vinsko trgatav v gostilni pri Moharju. Misli-mo, da pač ni treba posebej poudar-jati, da je vsakega dolžnost se te tr-gatve udeležiti, da s tem pokaže ra-zumevanje dobrega namena cele pri-reditve. Prihod viničarjev in brhkih vi-ničaric ob pol 8. zvečer. Vstopni-ne ni.

Odbor „Napred. politič. in izo-braž. društva za Kolizejski okraj“ še enkrat opozarja svoje člane in pri-jatelje društva na izredni občni zbor kateri se vrši v nedeljo dne 8. t. m. pri „Novem svetu“ ob 10 uri dopol-dan. Po izred. občnem zboru se vrši na istem mestu društven shod. Člani in prijatelji društva, udeležite se na-vedenega polnoštevilo, da s tem do-kažete resno stremljenje za doseg društvenih ciljev.

„Vrhnški Sokol“ vabi svoje čla-ne kakor tudi prijatelje Sokola na vin-sko trgatav, katero priredi danes dne 8. t. m. v prostorih gostilne „Mantua“ na Vrhniki. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Svira vrhnški kvartet.

Prof. dr. K. Braun pl. Fernwald na Dunaju, piše: „O znanih in goto-vo odvajajočih učinkih naravne Franc Jožef-ove grenčice sem se zelo mno-gokrat prepiral in priporočam nje u-porabo najtopleje bolnim ženskam.“

Edini pristno domači kavni pri-datek je Kolinska kavna primes, kajti edino res domače, t. j. slovensko pod-jetje na celem slovenskem jugu je Ko-linska tovarna v Ljubljani, ki ta kavni pri-datek izdeluje. Kolinska kavna pri-mes pa je obenem tudi najbolj izvr-stno blago te vrste in se z njim niti eden kavni pri-datek ne more meriti. Zaradi svoje odlične kakovosti in pa zato, ker je pristno domačega izvira, se je Kolinska kavna primes vdomači-la že v vsaki slovenski hiši in prilju-bila vsaki slovenski gospodinj.

Pevsko društvo „Zarja“ priredi danes dne 8. oktobra v Rožni dolini pri g. Končanu prvo vinsko trgatav.

Dva pasja tatova. Posestniku Francu Mlakarju iz Srednje vasi sta te dni ukradla dva fantiča iz Dobrunj mladega psa.

Juak z nožem. Ko se je v sredo zvečer kovač Ivan Šetina iz Zgor-nje Šiške vračal domov, ga je na ce-sti napadel delavec Franc Kosec iz Vodic in sunil parkrat z nožem v hr-

bet. Šetina je zadobil težko telesno poškodbo. Kosca so aretirali in izroči-li deželnemu sodišču.

Ubegli kaznjenci. Pred kratkim je pobežnil iz koprke ječe 22 letni v Trnovo pri Ilirski Bistrici pristojni Šte-fan Bizjak, ki je bil radi tatvine obso-jen na 18 mesečno ječo. V Mariboru je ušel iz ječe 20 letni Franc Vicek iz Pluja.

Za 160 K zobotrebec ukradel. Trgovcu Francu Perlinu iz Starega apna pri Grosupljem je ukradel neznan tat za 160 K zobotrebec. Kaj če ne-ki ž njimi? Tatvine je osumljen nek-mož, ki je pri imenovanju trditi nara-čil zobotrebe.

Konj na železniškem tiru. Pre-tečeni terek se je vračal neki posestnik iz Selc domov. V Selničici se je usta-vil s svojim vozom pred neko gostil-no, v katero je odšel, da se malo po-krepča. V tem trenutku pridirja mimo avtomobil. Konj se splaši in zbeži z vozom vred v največjem diru po dr-žavni cesti proti Medvodam. Tu je konj zavil proti kolodvoru, in skozi vrata pri skladišču zašel na železniški tir. Nato jo je ubral po tiru proti Škof-jiloki. Ob četrt na 8 bi moral ravno priti tovarni vlak. Vlak je že zažvi-gal, ko zapazi prožni čuvaj konja na progi. Hitro skoči k njemu, ga ustavi in tako prepreči eventualno nesrečo.

Kinematograf „Ideal“. Daaes predzadnji dan krasne življenske dra-me „Grešna ljubezen“ v treh dejanjih, ki se je predstavljala pretekle dni s tako velikim uspehom. Od torka do četrtka največja senzacija te sezone „V zadnjem trenutku“ z Asto Nielsen v glavni vlogi. Nedosežna privlačnost. Za te tri dni zvišane cene.

Izboren sladkejši mošt priporoča gostilna Dražil, Rimska cesta 11.

Junjska revolucija v Srbiji I. 1903.

(Spomini aktivnega udeleženca.)

Nato je predlagal za predsednika te vlade Ljubo Kaljevića.

Kaljević je v svoji skromnosti protestiral proti temu predlogu in izjavil, da vobče ne misli sprejeti no-benega portfelja.

Nato se je soglasno sklenilo, naj prevzame predsedstvo nove vlade Avakumović.

Avakumović je ponudbo sprejel in predlagal Kaljevića za ministra zunanjih del. Po daljšem upiranjju je Kaljević končno sprejel predlog.

Za ministra notranjih del je Ava-kumović predlagal Genčića, češ, da je le ta že prevzel posle tega ministrstva in da je torej povsem umestno, ako še nadalje obdrži ta portfelj.

S tem predlogom niso vsi so-glasali. Razpredla se je daljša debata, ki se je končala s tem, da se je do-ločilo, naj prevzame portfelj ministra notranjih del Stojan Protić, portfelj ministra poljedelstva pa Genčić.

Nato se je brez težav sestavilo to-le ministrstvo: Ministrski predse-dnik brez portfelja Jovan Avakumović, minister zunanjih del Ljubo Kaljević, vojni minister general Atanacković, finančni minister Voja Veljković, pravosodni minister Ljuba Živković, na-učni minister Ljuba Stojanović, polje-delski minister Gjorgje Genčić, mini-ster notranjih del Stojan Protić in mi-nister javnih zgradb Aleksander Mašin.

Ko je bil opravljen tudi ta važen posel, sem se napolil iz ministrstva domov, da vidim, ako se je moja ro-diova vrnila v Belgrad, ako ne, da ji sporočim, kaj se je zgodilo in kako.

Pred ministrstvom je bila zbrana velikanska množica. Od hotela „Lon-don“ pa do Terazij je bila glava pri-glavi. Ko sem dospel do Krzmannovi-čeve hiše, sem srečal množico, ki je nosila na rokah zarotnika Petra Mišića in mu klicala: Živio!

Od ministrstva pa do Šiškovce gostilne na Terazijah je bila postavl-jena vojska. Vsak izmed vojakov je bil okrašen z zelenjem, na puški pa je imel šopek.

Iu kar je bilo najbolj zanimivo: vse prodajalne so bile odprte in vsak-do je opravljal svoj posel, kakor da bi se ne bilo ničesar prigodilo.

Zares, v svetovni zgodovini ni primere, da bi se tak prevrat, taka revolucija končala tako hitro.

V nekoliko urah je bilo vse go-tovo in vsakdo je mogel mirno in komodno zopet opravljati svoje tekoče posle.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Šulferajnska šola v Hrastniku.

Dunaj, 7. oktobra. Upravno so-dišče je danes zavrnilo pritožbo hrast-niškega okrajnega šolskega sveta ozi-roma trboveljske občine glede pre-zvetja šulferajnske šole v Hrastniku.

Monarhistično gibanje na Portu-galskem.

Madrid, 7. oktobra. Monarhisti niso nikjer naleteli na poseben odpor,

vsled česar se monarhistično gibanje vedno bolj razširja. Njih armada šteje dosedaj 10.000 vojakov, ki so vsi izvrstno oboroženi.

London, 7. oktobra. Republikanska vlada je odposlala proti severu 15.000 vojakov, da uduše monarhistični odpor.

Gautsch pri cesarju.

Dunaj, 7. oktobra. Opoldne je cesar sprejel ministrskega predsednika barona Gautscha v posebni avdijenci. Popoldne se je vršil ministrski svet, na katerem je Gautsch poročal o politični situaciji.

Ogenj na pariški telefonski centrali.

Pariz, 7. okt. Danes je nenadoma nastal na telefonski centrali požar. Vzrok — kratka spojitev. Med telefonistinjami je nastala silna panika. Vse je drvelo k izhodu. V gneči je bilo več telefonistinj nevarno ranjenih.

Karambol dveh vlakov.

Carigrad, 7. oktobra. Na postaji Haidarpaša na anatolski železnici sta trčila danes dva vlaka. Pet oseb je bilo mestu mrtvih.

Razne vesti.

* Največji top na svetu. Trdnjave, ki bodo varovale vhod v panamski prekop, ko bo odprt, dobe največji top na svetu. Njegov kaliber bo imel 488 milimetrov, tehtal bo 130 ton, metal bo 16 kilometrov daleč projektil 1089 kilogramov težine. Vsak strel bo veljal 1000 dolarjev, torej okrog 5000 kron. Za ta top gradijo v Washingtonu podstavek, ki bo pravo čudo moderne tehnike. En sam vojak bo lahko dvignil s pomočjo posebnih vzvodov žlezo orjaškega topa, ga premikal, meril z njim itd. Da zgradi ta podstavek, bodo rabili celi dve leti, ker ga je mnogo težje zgraditi, nego top sam.

* Kinematograf kot policaj. — Sherlock Holmes je dobil konkurenta — to je namreč gospod kinematograf! Na Francoskem so se v kazini vršili veliki krvavi izgrede. Izvršenih pa je bilo mnogo kinematografskih slik onih neredov. In sodišče je prišlo na idejo, da uporabi te slike. Pred očmi policijskih organov so se vrstili nešteti filmi, kjer so lahko spoznali izgrede. Aha, tukaj je g. P., tam B., tisti je D. itd. so klicali policaji. V najkrajšem času so jih nabrali cel pateroster in jih vse poklicali pred sodišče na odgovor. Torej pozor! Demonstranti se bodo morali v bodoče paziti ne samo pred policaji, ampak tudi pred ljudmi, ki delajo kinematografske posnetke. Kajti če tak kinematograf ujame človeka ravno v trenutku, ko tolče po kakem policaju ali po kaki šipi itd., ne odide kazni, čeprav ga ne aretirajo takoj na mestu — kinematografske slike ga bodo izdale.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik Milan Plut.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Zelo koristno

je, da v otroški sobi Scottove emulzije nikdar ne zmanjka. Malčki prav radi jemljejo smetani podobni preparat, včasih celo tako radi, da ga sami zahtevajo.

Scottova ::

:: emulzija

je izvrstno pomirjevalno sredstvo

proti kašlju

in ponovno preizkušeno varstvo proti tako pogostemu prehlajenju naših malčkov. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, vpeljana že nad 35 let, jamči za dobroto in uspeh. Cena originalni steklenici 2 K 50. Dobi se v vseh lekarnah.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Šivalni stroj, skoraj nov, se ceno prodaja. Poljanska cesta št. 60, vrata 28. 431 3-1

Šivilje vajenke se takoj sprejme. — Kje, pove Prva anončna pisarna. 590 7-1

Redka prilika. Lepo urejena trgovina z modnim galanterijskim in oblačilnim blagom, na zelo prometnem kraju v Ljubljani se radi družinskih razmer takoj prodaja. Ponudbe pod „Trgovina D.“ na „Prvo anončno pisarno“

V gostilni pri Rusu Marije Terezije cesta se dobe od sobote dalje vsako soboto in nedeljo sveže riževe klobase domačega izdelka.

Krojaškega pomočnika za črna dela takoj sprejme P. Cassermann. 589 3-1

Spretna šivilja in učenka se takoj sprejme. Kje, pove uprava „Jutra“. 432 3-1

Učenke za žensko krojaštvo sprejme Ana Drofenik na Rimski cesti 33. 601/3-1

Lovel pozor! 10 tednov stare fermače, prava nemška pasma, ceno prodaja po dogovoru. Nato Klinar, p. uradnik v Ribnici. 439/3-1

Kdor želi nabaviti pokojnim nagrobni spomenik, naj ogleda zalogo pri novem pokopališču Sv. Križu v Ljubljani. Tam vam bo najsolidnejše in po zadovoljnosti postreženo. Prekriži vam tudi slike po jako ugodnih cenah. Fr. Kunovar, kamnosek. 404/15-1

Hiše, ki se dobro obrestujejo, se prav po ugodnih pogojih prodajo. Polovica kupnine ostane lahko vključena proti malim obrestim. Natančnejše se poizve na Vodovodni cesti 26.

Prodajalniška oprema za specerijsko, galanterijsko in manufakturno blago, dobro ohranjena, večinoma iz hrastovega lesa se po ceni prodaja. Kje, pove „Prva anončna pisarna“. 547/x-1

Osmošolec išče instrukcije. Poučuje tudi za hrano. „Instrukcija“, upravnništvo „Jutra“. 430 1-1

KORESPONDENCA.

S. S. 555. se prosi naj dvigne pismo.

Mlad gospod se želi seznaniti z inteligentno gospico. Le resne ponudbe, najraje s sliko pod „Bodoča sreča“ na „Prvo anončno pisarno“

Zahvala.

O priliki nenadomestne izgube našega iskrenoljubljenega

Tončka Vilharja

dijaka V. gimn. razreda

se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem, ki so v teh bridkih urah sočustvovali z nami. Posebno pa se zahvaljujemo njegovemu razredniku gospodu prof. Peterlinu in vsem tovarišem gimn. dijakom iz Ljubljane za številno udeležbo pri pogrebu in za prekrasen venec, tovarišu g. Antonu Leskovcu za ginljiv nagrobni govor, cenjenim g. pevcem za pretresljivi žalostinki, prečastiti duhovščini, dijakom meščanske šole iz Postojne in vsem, ki so prebлага pokojnika spremlili na zadnjem potu.

V Postojni, dne 6. okt. 1911.

Rodbini Vilhar-Mazej.

Edini izvrstni priložnostni nakup

za trgovce in zasebnike blaga, ki se v zadnji sezoni ni prodalo, v kosih od 3 do 9 metrov, garantirano brez napake, pralni ostanki, ki sestoji iz: 30 — 35 metrov letnih sortimentnih ostankov K 1750.

Voile de Leine za damske obleke, fasonski saten s svilinim leskom, blagovje za obleke v krasnih novostih, makozefir za srajce in bluze, krasni rispi. 30 do 35 m zimskih sortimentnih ostankov.

Krasni barhenti, fine flanele za bluze in srajce, velutin-piš-barhenti, novičasti in piké-barhenti. Razpošilja po povzetju

Mehanična tkalnica za barvasto blago Karel Kohn v Nahodu (Češko) št. 502. Vzorce svojih izdelkov prilagam vsakemu zavoj.

Prodaja se iz proste roke v večjem

trgu na Spodnjem Štajerskem, v kateri je že okoli

HIŠA

30 let dobro idoča gostilna, ter zraven

spadajoča gospodarsko poslopje, vrt, mesarija in tovarna za sodavico s

koncesijo. — Gostilna je prva v istem kraju in bi bilo zelo pripravno za kakega mesarja, ker tam je dosedaj le ena mesarija. Plačilni pogoji zelo ugodni.

Natančnejša pojasnila daje iz prijaznosti

V. VIVOD,

trgovsko zastopstvo, v Ljubljani Stari trg št. 32.

Najboljši češki nakupni vir!

Ceno posteljno perje!!

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg. volefinega snežobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglatnicama, 80 cm dlj., 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitnim puh. perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglatnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir., 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglatnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 767. Češko.

Kuča

za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo 5 kg franko K 4-50

3. Novakovič, Ljubljana.

O. Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta št. 41

priporoča p. n. občinstvu

veliko zalogo cvirnatih in sviljenih rokavic.

Vnanja naročila se točno in solidno izvršujejo.

Prihranite mnogo denarja

če naročite sukno in modno blago naravnost od eksportne tvrdke

Milica Tomec

Humpolec (Češko)

Vzorci na zahtevo gratis na vpogled

Ičej se solidni zastopniki. — — —

Najlepša prilika za nakup ali prodajo hiš in posestev

se nudi slav. p. n. občinstvu ravno sedaj in se isto opozarja, da ne zamudi te jako ugodne prilike. Pojasnila daje

Peter Matelič

koncesionirana pisarna

Škofja ulica št. 10.

Telefon št. 155.

Velikanska izbora oblek, površnikov, ulstrov itd.

za gospode in dečke v najboljši izvršitvi in :: krasnih vzorcih. ::

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Strogo solidna postrežba.

Prvi slovenski fotografski atelijê

D. Rovšek

v Ljubljani

Kolodvorska ulica št. 32 a

Ustanovljen leta 1890.

Prva kranjska drogerija, parfumerija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Zunanja naročila izvršuje z obratno pošto. — — Ceniki so na razpolago.

Oblastveno avtorizirani in zapriseženi

geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica 3

prevzema vse zemljemerske zadeve ter jih najhitreje izvršuje po najnižji ceni.

Specialna trgovina

finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje

Plisiranje

Ne dajte se prevarati

s cenim a slabim blagom.

Ošvedočite se o izvrstni kakovosti naših izdelkov in mi Vas zagotovimo, da ne boste nikdar obžalovali, ako pišete po našo kolekcijo vzorcev, ki Vam jo pošljemo gratis in franko. V tej kolekciji najdete vse, kar potrebujete v hiši, platno, rjuhe, namizne prte, brisače, šifone itd.

Novosti v finih francoskih barvah :: hantih in flanelah ::

vse v najnovejši izbi in naboljši kvaliteti. Reklamna prodaja: 6 kosov

platnenih rjuh, primissima 150/200 cm velike K 15.—, 30 m raznih finih ostankov K 18.—. Vzorci najboljšega platna in volnenega blaga kakor tudi moderni barhanti in flanele gratis in franko. — Pišite po vzorce!

Tkalnica za platneno in bombažno blago

Bratje Krejcar,

Dobruška 305. Č. š. o.

Najboljše odgovori „Slovenecu“ vsak

naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,

ali pa najde novega naročnika!

Ljubljana Minka Horvat Sv. Jakoba

modistinja, trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo damskih

klobukov, športnih kap in vseh mo-

distovskih potrebščin. Popravila točno in najceneje.

Najstarejša delavnica

za nove vozove in popravila

I. BAN, Ljubljana

se je dne 8. t. m. preselila z Dunajske ceste št. 31 na

Poljansko cesto v prejšnjo tovarno vžigalic,

sedaj tovarna strojev.

Delavnica sprejema tudi popravila avtomobilov.

Istotam poseben prostor za shranjenje avtomobilov (avtogarage).

Hiša

nasproti cerkve Sv. Florijana s šestimi stanovanji in koncesijo za vinotoč, se zaradi družinskih razmer prodaja. Poizve se ravnotam.

Čevljarska zaloga pri „Zlatem rogu“

Stari trg št. 13. (nasproti čevljarskega mostu) priporoča p. n. občinstvu svojo dobro zalogo

: raznih čevljev : po znižanih cenah. Zagotavljamo, da kdor kupi le enkrat, nas tudi v bodoče ne bo zamenjal.

Aeroplan

slov. izumitelj

Kjuder-Renčelj

iz Trsta je sl. občinstvu razstavljen

v areni „Narodnega doma“ v Ljubljani

do 16. oktobra vsak dan med urami

od 10. dopoldne do 1. popoldne in od 5. do 9. zvečer.

Predavanja in eksperimentiranje vsako uro.

Vstopnina 1 krono za osebo.

Dijaki in vojniki do narednika ter obrt. vajenci plačajo polovico.

Vstopnice: pri blagajni in v pisarni „Universal“ Sodna ul. 4.

Pojasnila daje in dovoljuje znižane cene korporacijam

razstavno ravnateljstvo

Pisarna „UNIVERSAL“

Ljubljana, Sodna ulica 4.

**Ljubljana,
Stritarjeva ulica 6.**

Centrala na Dunaju. Ustanovljeno 1864. 29 podružnic. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Oskrbovanje vseh bančnih transakcij, kakor: Sprejemanje denarnih vlog proti rentnega davka prostim vložnim knjižicam, konto-knjižicam in v konto-korentu z dnevnim vedno ugodnim obrestovanjem.

Denar se dvigne lahko vsak dan brez opovedi. Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev strogo v okvirju uradnih kurznih notic. Spravljanje in oskrbovanje (depots) ter zastavljanje vrednostnih papirjev.

Najkulturnejša izvršitev borznih naročil na vseh tu- in inozemskih trgih. Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. Kupovanje in prodajanje devis, valut in tujega denarja. Izposojevanje železnih blagajnic (safes) za ognjvarno shranjevanje vrednostnih papirjev, dokumentov, draguljev itd., ob lastnem zapiranju strank. Brezplačna revizija žrebanih vrednostnih papirjev. Promese k vsem žrebanjem.

Ustmena in pismena pojasnila in sveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcij vsak čas brezplačno.

Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v ‚Jutru‘

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —
Prežernova ulica št. 5

Prešernova ulica štey. 5.

**največja zaloga moških, dam-
skih in otroških čevljev, čevljev
za lawn-tennis in pristnih
goßserskih gorskih čevljev.**

**Elegantna in jako skrbna izvršitev
po vseh cenah.**

Modna in konfekcijska trgovina
M. KRISTOFIČ-BUČAR

se je preselila v lastno hišo na

Stari trg šte. 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko konfekcijo, tudi po meri, po znano najnižji ceni. Posebno krasne kostume, plašče, pelerine, razne jopiče, krila, domače halje.

Bluze in otročje oblekce.

Velika izbira perila in higijskih potrebščin za novorojenčke.
Pošilja na izbero tudi po pošti.

Držjavni naslov: RAJEC, Ljubljana.

ANT. BAJEC

cvetlični salon
Ljubljana, Pod Trančo št. 2.

Velika zaloga suhih vincev

**Izdelovanje šopkov in vencev,
trakov z napisi itd.**

Zunanja naročila izvršuje točno.

Vrtnarija je na Tržaški cesti

L. J. Fröhlich

sobni slikar in pleskarški mojster, dekoracije, napisi in cerkveno slikarstvo

Ljubljana, Hrenova ulica 17.

Poštno-hranilnični račun št. 67.626.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznevrstnejših kombinacijah pod take ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vas čisti dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719.-.

„S L A V I J A“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,856.860-58.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko - narodne uprave.

Vsa pojasnila daj:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12

Zavaruje poslopja in premišne prosi
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal
in okenskih plošč.
Škode cenjuje takoj in najkulanenaje.
Uživa najboljše sloves, koder poejuje.
Dovoljuje iz žitnega dobička izdatno
podpore v narodne in obćnokernine
namene.

ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Rez. fond nad
K 800.000.
Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

priloga promese dunajskih komunalnih srečk za žrebanje dne 2. novembra t. l. Glavni dobiček K 300.000.—. Cena K 18.—.

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$